

РЕШЕНИЕ

№ 7476
София, 16.07.2003

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд на Република България - Пето отделение, в съдебно заседание на осми април две хиляди и трета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: АНДРЕЙ ИКОНОМОВ

ЧЛЕНОВЕ: ЗАХАРИНКА ТОДОРОВА, ТАНЯ РАДКОВА

при секретар Мадлен Дукова и с участието на прокурора Надежда Дойчинова изслуша докладваното от съдията **ТАНЯ РАДКОВ** по адм. дело № 1524 / 2003.

Производството по делото е образувано по жалба на Христо Станев Христов, от гр. София срещу мълчаливия отказ на министъра на вътрешните работи по заявление за достъп до информация на основание чл. 14, ал. 2 от Инструкция за реда за достъп до информация, съдържаща се в документите от архивните фондове на МВР. Твърди в жалбата си, че мълчаливият отказ е в съществено противоречие с процесуалния и материалния закон, тъй като не е спазена изискуемата се по чл. 38 от Закона за достъп до обществена информация писмена форма, че противоречи на материалния закон, тъй като поисканата информация е обществена такава по смисъла на чл. 2, ал.1 ЗДОИ, че правото на информация е гарантирано с разпоредбата на чл. 41 от Конституцията на Република България, както и че отказът следва да бъде мотивиран, като органът е длъжен да представи доказателства за наличието на условията по чл. 25 от Закона за защита на класифицираната информация. Моли за отмяна на обжалвания отказ, като претендира от съда да задължи министъра на вътрешните работи да предостави достъп до исканата информация.

В хода на производството е представено писмо изх. № I-14449/ 04. 12. 2002 г. на министъра на вътрешните работи, с което на жалбоподателя е отговорено, че по повод постъпилото заявление за достъп до архивни документи по тема "дейността на Георги Марков в чуждестранните радиостанции" след проверка в "Дирекция Информация и архив"- МВР не се съхраняват архивни документи по посочената тема.

В хода на процеса пълномощникът на жалбоподателя заявява, че обжалва както мълчаливия, така и последвалия изричен отказ на министъра на вътрешните работи и моли за тяхната отмяна. Развива доводи, че жалбоподателят следва да бъде допуснат сам да проучи и разбере има ли информация като поисканата, тоест сам да се увери, че няма такава информация, което "също е информация". Претендира от съда и "инцидентно" да бъдат признати за незаконни текстовете на чл. 9 от Инструкцията, без да сочи основания за това.

Ответникът по жалба министърът на вътрешните работи чрез своя представител счита жалбата за процесуално недопустима поради липса на индивидуален административен акт по смисъла на чл. 2 ЗАП и на второ място поради липса на

правен интерес за жалбоподателя поради удовлетворяване на същия чрез постановяване на отговор от страна на органа на основание чл. 33 от ЗДОИ.

Представителят на Върховната административна прокуратура дава заключение, че е налице хипотезата на изричен отказ, а не на мълчалив такъв. Изричният отказ е законосъобразен, след като не са налице доказателства, че исканата информация съществува.

Жалбата е процесуално допустима като подадена в срока по чл. 14, ал. 1 от Инструкцията и чл. 13, ал. 2 ЗВАС. Не е налице мълчалив отказ при последвалото произнасяне от страна на органа с цитираното по-горе писмо. Същото е подлежащо на обжалване индивидуален административен акт в хипотезата на изричен отказ.

За да се произнесе по съществото на жалбата съдът приема следното:

Приложимото в случая право са материалните и процесуални норми на ЗДОИ и Инструкцията за реда за достъп до информация, съдържаща се в документите от архивните фондове на МВР. Съдът не може да се произнесе "инцидентно" по законосъобразността на разпоредбата на чл. 9 от Инструкцията, тъй като не е от компетентността на настоящата инстанция.

От фактическа страна съдът приема следното:

Жалбоподателят е подал до министъра на вътрешните работи заявление, в което като основание е посочил чл. 4 от Инструкцията. В заявлението е поискал да му бъде предоставен достъп за проучване на литерните дела на радио "Свободна Европа", радио "Дойче веле" и радио "Би Би Си" във връзка с проучване на материали, свързани с българския писател Георги Марков. Според съдържанието на заявлението целта на жалбоподателя е да бъдат издирени документи за писателя от тези неизследвани архивни фондове в периода между 1970 г. и 1978 г., през който период писателят е работил и сътрудничил на трите радиостанции. Като предпочитана форма на предоставяне на информация жалбоподателят е посочил копиране на хартиен носител и тема "дейността на Георги Марков в чуждестранните радиостанции, проследявана от Държавна сигурност". В хода на производството жалбоподателят и неговият пълномощник застъпват становище, че органът неправилно е тълкувал така подаденото заявление за достъп до информация. В същото не е поискано ответникът и неговите служители да правят проучване вместо заявителя, поради което ответникът не се е произнесъл относно исканата информация, т.е. произнесъл се е по въпрос, с който не е сезиран.

По същество твърденията на жалбоподателя в тази насока са, че на същия е следвало да се осигури на практика неограничен достъп до архивните фондове на МВР и жалбоподателят сам да установява налице ли е информация по поисканата тема, след което да прецени съществува ли такава или не и ако съществува сам да определи каква част от нея да копира на хартиен носител. Тази теза не може да бъде споделена, тъй като както ЗДОИ, така и Инструкцията не предвиждат такава форма на предоставяване на информация. И двата нормативни акта изискват заявлението да съдържа описание на исканата информация - чл. 25, ал. 1, т. 2 ЗДОИ и чл. 7 и чл. 9 от Инструкцията и предпочитаната форма на предоставяне на информацията - чл. 26, ал. 1 ЗДОИ и чл. 11 от Инструкцията, но не регламентират възможност заявителят сам да установява съществува или не информация. Само задължения по закон субект за осигуряване на достъп до обществена информация установява наличието или не на информацията, предмет на заявлението - чл. 32 и 33

ЗДОИ и чл. 17, ал. 1 от Инструкцията. Всъщност и самото заявление, видно от съдържанието му, не е в насоката, за която в хода на процеса се твърди, че е поискано. В този смисъл от страна на жалбоподателя се прави некоректно изместване на предмета на спора, очертан в рамките на заявения достъп за информация и получения от органа отговор. Да се приеме, че всеки заявител може сам да проверява изцяло и неограничено всички съдържащи се при задължения за даване на информация субект книжа, включително и целия архивен фонд на МВР, е в разрез с целта на цитираните нормативни актове и би означавало злоупотреба с права в смисъл възможно неправомерно засягане на чужди такива.

В аспекта на изложеното следва да се има пред вид, че правото на информация, регламентирано в чл. 41 от Конституцията на Република България не е неограничено. То не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на другите граждани, както и срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала. Доколкото в свободата на информация може да се включи някакво задължение на държавните органи за предоставяне на такава, то не се отнася до всичката или всяка информация, с която държавата разполага. В различни хипотези задължението на държавните органи за предоставяне на обществено значима информация не може да бъде отнесено до всяка информация. В този смисъл е и Решение на Конституционния съд № 2/2002 г. Въведените конституционни ограничения на правото на информация се свързват със задължението за зачитане на чужди права, както и с правото на законодателя по законодателен път да определя такива ограничения.

По законосъобразността на обжалвания отказ.

Според чл. 33 от ЗДОИ, когато органът не разполага с исканата информация, той уведомява за това заявителя. В случая заявлението е за достъп до обществена информация. По дефиницията на чл. 9 ЗДОИ обществена е информацията, създавана и съхранявана от органите и техните администрации. За да се осигури този достъп обаче, е необходимо фактически да съществува такава информация върху обичайните за целта носители - хартиен такъв, снимков или филмов материал, скици и др. подобни. Достъп до искана обществена информация не може да бъде предоставен, ако задълженият субект обективно не разполага с търсената такава. В конкретния случай не са налице доказателства, които да установяват, че исканата информация е налице. Твърдението от страна на жалбоподателя, че представените по делото доказателства сочат на съществуване при ответника на исканата информация или най-малко са индиция за това, е неоснователно. В този смисъл жалбоподателят е представил копие от писмо от Националната разузнавателна служба. Според съдържанието на писмото картонът на Георги Марков, с който фигурира в общосправочната картотека на НРС, е пуснат от Първо Главно управление на Държавна сигурност. В конкретния случай правното основание за издаване на Инструкцията е чл. 125б от Закона за Министерство на вътрешните работи. Според тази разпоредба Дирекция "Информация и архив" приема, регистрира и обработва документи, създадени от службите и дирекциите на МВР, като създава фондове за временно и постоянно запазване, а министърът на вътрешните работи чрез дирекция "Информация и архив" управлява архивния фонд на министерството. Инструкцията е приложима само за архивните фондове на МВР и не се отнася за архива на Първо главно управление на ДС, който се съхранява,

видно и от приложеното по делото писмо, от Националната разузнавателна служба. От друга страна, ЗДОИ не се прилага за информацията, която се съхранява в Държавния архивен фонд на Република България - чл. 8, т. 2 ЗДОИ, а и твърденията на жалбоподателя са за липса на доказателства, че информацията се намира в режима на държавния архивен фонд. Така изложените твърдения обаче не доказват фактът на съществуване на исканата информация при ответника. Напротив, наведените от жалбоподателя доказателства сочат, че исканата информация може да се търси при други, извън ответника органи- Министерство на външните работи, Националната разузнавателна служба.

Пред вид изложеното не може да вмени в задължение на органа да предостави достъп до информация, за която не е установено, че съществува при него и последният разполага с такава. При тези съображения обжалваният отказ се явява законосъобразен като съответен на материалноправните разпоредби. Отказът е постановен от компетентен орган без допуснати съществени нарушения на процесулни правила. Доводите, че отказът може да бъде основан само при установяване наличието на обстоятелствата по чл. 25 ЗЗКИ не е в предмета на конкретния казус. Такъв довод би бил релевантен, ако действително отказът е по съображения, че исканата информация е класифицирана такава, съставляваща държавна тайна, каквато хипотеза в случая не е налице.

По всички изтъкнати съображения жалбата се явява неоснователна и подлежаща на отхвърляне.

Воден от горното и на основание чл. 40, ал. 1 ЗВАС, Върховният административен съд, V-то отделение

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Христо Станев Христов, от гр. София срещу писмо изх. № I-14449/ 04. 12. 2002 г. на министъра на вътрешните работи за отказ за предоставяне достъп до обществена информация.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред петчленен състав на Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

Вярно с оригинала,

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Андрей Икономов

ЧЛЕНОВЕ: /п/ Захаринка Годорова, /п/ Таня Радкова